

SLOVENEČ

»SLOVENEČ« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 80—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

===== Inserati: =====
Enostolpna petstvrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8—
ponovna št. po K 9—
Pri vođenju naročila popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 13.
Izbaja vsak dan izvenredni
nedelje in praznike ob
8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bozn.-herc. 7583.

Za čast države.

Sanžermenska mirovna pogodba ima v zaščito narodnih manjšin jasna in dobra določila, ki popolnoma dosežejo svoj namen, ako se — izvršujejo. Prestiž antante zahteva, da se jih države, katerim so namenjene, tudi drže. Eno najvažnejših mest zavzema v tem oziru šolstvo, ki je podlaga za nacionalni in kulturni razvoj vsakega naroda in narodnih manjšin.

Na Koroškem je slovenska narodna manjšina številno tako močna, kakor ne lahko v kateri drugi deželi v sosednjih državah. In vendar je to, kar počenja Avstrija na Koroškem, naravnost zasmeh sanžermenski mirovni pogodbi. Ne samo, da ni za Slovence otvorila zopet slovenskih šol, ki so pod jugoslovansko upravo sijajno uspevale, ampak ne dovoljuje niti otvoritve privatnih slovenskih šol, ki so si jih koroški Slovenci z lastnimi žrtvami zgradili.

Učiteljev — koroških slovenskih rojakov — deželna vlada ni sprejela v službo, čeravno bi to po sanžermenski pogodbi morala. Samo pet jih je sprejela, ki so službovali pod jugoslovansko upravo, ker pričakuje od njih, da bodo v šoli ponemčevali, ne pa učili. Dejansko so slovenski otroci na Koroškem danes brez pravega pouka; nemško in nemškutarsko učiteljstvo jih poučuje skoro izključno le v sistematični mržnji do Jugoslovancev.

Geslo, da se morajo koroški Slovenci v enem rodu ponemčiti, je dal sam predsednik koroške deželne vlade dr. Artur Lemisch v deželnem zboru in dovolj jasno namignil, da mora to izvršiti predvsem nemško ljudstvo samo. Takoj nato se je med Nemci in kupljenimi slovenskimi renegati dvignila sistematična gonja zoper maloštevilno slovensko inteligenco, predvsem zoper slovenske duhovnike. Organizirali so celo otroke, da štrajkajo, kadar pride slovenski duhovnik v šolo. Slovenski starši pa so obrnili ost, kjer imajo toliko korajžje, in tudi ne pošiljajo raditega svojih otrok v nemško šolo, kjer ne poučuje slovenski duhovnik. Cela vrsta slovenskih duhovnikov-domačinov je vsled nemškega nasilstva morala zapustiti Koroško in pribežati v Jugoslavijo, zadnji čas tudi župnik Treiber, zaslužen slovenski šolnik in vodja Narodne šole v Velikovcu.

Da bi ta gonja zoper slovenski življenjski slovensko šolstvo, ki jo je vprizorila sama deželna vlada koroška po »Heimatsdienst«, dobila nekako značaj ljudske volje, je znani žilpoljski renegat Jakob Lut-

schounig spisal v »Kärntner Landsmannschaft« z dne 15. decembra 1920 naslednji poziv:

»Mi koroški Slovenci smo vedno želeli, da bi se naučili v utrakvistčnih šolah nemškega jezika, ki je za nas življenjsko vprašanje. Mnogoteri si morajo služiti v tuji kuhinji, vendar le malo od teh se je obrnilo na jug.

Najboljši dokaz za to nam je podalo ljudsko glasovanje, ko je prišlo k nam zelo veliko rojakov, ki so imeli glasovano pravico, iz vseh nemških delov zemlje, in le malo je bilo onih, ki so prišli iz jugoslovanske države.

Med našim slovenskim in jugoslovanskim (!) jezikom je taka razlika, da je nam Korošcem zadnji skoro nerazumljiv.

Mi Korošci imamo veliko prošnjo, da se pri nas ne dopusti nobena čisto slovenska šola, (podčrtali mi), ker to navadno podpirajo (pospešujejo) le tuji vsiljivci, — kakor tudi, da se strogo kaznujejo vsi nacionalni hujskači, in trajen mir med nami koroškimi Slovenci (!) in Nemci bo prišel zopet in se bo potem tudi ohranil.

Zadnji čas je izšla pri Leonu v Celovcu mala brošurica pod naslovom: Pomen 10. oktobra 1920 za Koroško. Ta brošurica, ki se je razdelila po vseh šolah otrokom in se jim tudi prečitata in razlagala, ima edini namen, vcepiti v mlada otroška srca »koroškega« — to se pravi nemškega duha. — Zanimiv je že prvi odstavek te šest strani obsegajoče brošurice. Tam stoji: Na Koroškem bivajo že več nego 1100 let Nemci in Slovenci. Mirno in miroljubno so domovali pripadniki obeh narodov do dolgo dobo drug poleg drugega in delili radost in tugo — — — Prebivalci . . . so se zrastle v en narod, narod Korošcev, ki govori sicer dva jezika, je pa glede načina življenja, navad in običajev enoten. — — — Torej »koroški narod«! — To je zopet nova koroška iznajdba, ki sodi na razstavo propagandnega materiala. Kdo bi dvomil, da je brošurica uradna izdaja? Koroška šolska oblastva torej vendar niso toliko predrzna, da bi pred širno svetovno javnostjo kratkoma zatajila slovenski življenjski in ga kratkoma prištel nemškemu. — Zato pa prezre enostavno obe narodnosti in zviri umetno nov — »koroški narod«. Stara Avstrija je ustvarjala sproti bosanske, dalmatinske, kranjske in druge jezike. Koroška šolska oblast jo je prekosila in ustvarila kar nov narod.

Dokler je bila na Koroškem antantna plebiscitna komisija, je skušala nemška uprava navidezno zavzemati napram Slo-

vencem lojalno stališče. Nemški zastopnik Peter je izdal proglas na prebivalstvo, v katerem zatrjuje skrb vlade za nacionalno, kulturno in politično enakopravnost obeh narodnosti. Tudi referent za šolstvo, šolski nadzornik Benda v Celovcu, je podal zastopniku kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev zadovoljivo izjavo glede sprejema slovenskega učiteljstva. O izpolnjevanju dane besede seveda sedaj ni govora in je zopet podan nov dokaz, da Nemcem ne gre nobena vera.

Čast in ugled naše države, pa tudi zaščita naših rojakov na Koroškem zahteva, da se napravi temu kulturnemu škandalu, ki se vrši na Koroškem, konec! Naša diplomacija je dolžna podvzeti energične korake v tem pogledu in če antanta ne zna ali noče izposlovati v Avstriji spoštovanja sanžermenske mirovne pogodbe, mora država podvzeti zadnje sredstvo, represalije. To je dolžna že v obrambo svojega ugleda in časti, ker je njen zastopnik naznanil po izvršenem plebiscitu, da Jugoslavija nikdar ne bo pozabila tistih koroških Slovencev, ki so pri plebiscitu glasovali zanjo!

Avantgarda centralizma.

Pri državnozborskih volitvah so demokrati, samostojni in socialisti slepili slovensko javnost. Vsi so capljali za Slovensko ljudsko stranko in govorili, da so za avtonomijo Slovenije. Edino dr. Kukovec je že tedaj odkrito povedal, da je za razcepljenje Slovenije v dva dela. Samostojni so ponekod šli še dalje in hujskali ljudstvo, da je SLS po svojem voditelju izdala Slovenijo Srbom. To je bilo najostudnejše. Tudi nosilec ljubljanske demokratske liste dr. Tavčar se je izjavil za avtonomijo, čeravno v tako meglenih besedah, da iz njih ni bilo mogoče prav nič pametnega razbrati. Danes pa slavi g. dr. Tavčar v svojem glasilu »Slov. Narod« centralizem in kar ne more dočakati, da izgine zadnji ostanek od avtonomije Slovenije, še predno večina konstituante stvori centralistično ustavo. »Slov. Narod« je pred nekaj dnevi objavil članek o hanskem dostojanstvu, ki ga zaključuje z besedami: »Z odpravo hrvatskega banstva odpade eo ipso tudi avtonomija Slovenije in drugih pokrajin.« Danes pa poje »Slov. Narod« centralizmu visoko pesem, danes, ko že poslednji vrabec na strehi ve, kaj je rodila centralistična politika v državi. Ako zagovarja uradniška poverjeništa iz strokovnih ozirov, stori to edi-

nole, ker ve, da je zadnji sled avtonomije s tem dejansko odpravljen. To potrjuje »Sl. Narod« z besedami: »S stališča svojega programa JDS ne more in ne sme zagovarjati političnih poverjeništev.«

Če demokratije ne morejo prehvaliti centralističnega upravnega sistema, potem so slepi. Ko bi bil centralistični upravni sistem sprejemljiv, ko bi bil dober in ne bi vsled svoje pomanjkljivosti in delne nesposobnosti centralnega uradništva povzročal vedno bolj naraščajoče nezadovoljnosti v narodu in ne bi s tem rušil temeljev državi, bi niti v sanjah ne bili protijemu. Kamor se ozremo, povsod vidimo slabosti centralistične uprave in če »Slov. Narod« tolaži, da smo centralizacijo v nekaterih panogah prenesli, potem vprašamo: Ozrite se naokoli in potem recite, kako smo ga prenesli! Tako, da straši v državi danes velesrbska misel, ki je bila prej pokopana in ne malo zasluže imajo pri tem demokrati, ki so omogočili Radiča in njegovo stranko, ki je s svojim programom škodovala tudi zdravi avtonomistični težnji.

Gotovi ljudje se ne spametujejo, kaj kor pijanec, ki se spreobrne, ko se v jame zvrne. Demokrate, to avantgardo centralistične misli, bo še hudo bolela glava, če mnogo manj pa njihove bolj tihe centralistične zaveznike.

Zopet na pravem potu

Sol Jugoslavije: demokratično, buržuazno in socialno patriotsko demokratično časopisje je pred dobrim pol letom oblikovalo z golidami gnojnice katoličane, udrihalo po veri in cerkvi, ker so še štirje mladi kapucini na Reki pobunili, izdali javno »Oprosnno pismo«, da zavedejo še druge redovnike in napisali »Javno ispovedje«, v kateri se opravičujejo pred javnostjo. Mlad, kapucin, o. Filip Žiger je pa podal v dobrovniškem listu »Narodna Svoboda« sledečo izjavo, o kateri dvomimo, ali bo svobodnomiselno časopisje ponatisnil slove: »Izjava. »Pater peccavi . . . Fac misericordiam deus meo.« Luc. 15—19. Od onog nesretnoga časa, kad istupih iz Kapucinskega Reda, pa sve do danes, ne imadom mira u duši svojoj. Poput okrutnoga krvnika savjest me progona, spočitavajući mi danju i noću moje nedjelje, kožim sablaznih ne samo ugledne građane grada Rijeke i okolice, nego i diljem Jugoslavije, svako katoličko srce. Nanesoh golemu nepravdu Redu svome, osramotih njega i sebe. Ugled mu potkopah, a najvećma razloštih Bezgrješnu Kraljicu neba i zemlje

LISTEK.

Iz Vatikana.

Rim, decembra 1920.

Dobri katoličan se vedno zanima, kako poteka življenje ob ognjišču naše cerkve — v Vatikanu. Posebno mika osebnost sv. očeta, sedaj Benedikta XV. Nekaj podrobnosti iz njegovega vsakdanjega življenja bo gotovo zanimalo tudi mnoge Slovence.

Dan začne Benedikt XV. zjutraj ob pol 6. uri s pripravo na sv. mašo pred Najsvetejšim v kapeli nobelgarde. Od tu se vrne v svojo zasebno kapelo v tretjem nadstropju, kjer opravi sv. mašo in prisostvuje nato zahvalni sv. maši enega svojih tajnih kaplanov. Za zajutrek ima papež skodelico črne kave in kosček belega kruha. Po zajutreku se začne delo v mali zasebni papeževi pisarni. Nešteta došla pisma papež sam odpira in s potrebnimi opazkami odkaže različnim oddelkom. Pisma na rimske kongregacije že preje izločijo. Proti pol desetim odide sv. oče v knjižnico v drugem nadstropju, kamor more dospeti po neposrednih železnih stopnicah. V tem se pa v predsobanah polagoma zbirajo vatikanski dostojanstveniki, različne garde in osebe, ki se jim je dovolila avdienca.

Ob tem času si odtrga papež tod in tam pol ure, da sedi temu ali onemu slikarju. O taki seji poroča holandski slikar

Van Wallé, ki je bil slikal tudi Pija X., takole: »Benedikt XV. spravi človeka nekoliko iz ravnotežja; zelo je zapet, prav diplomat. Žal, da ne more mirovati; dasi se je trudil, mu ni uspelo, da bi bil ostal le tri minute miren. Zato umetniku ne preostane drugega, nego da ostro opazuje njegove poteze in jih nato po spominu spravi na platno. Vsaka malenkost na papežu kaže moža dejanja. Dočim izdaja papežovo čelo misleca, v čegar glavi neprestano delujejo misli, nam govore njegova usta o trdni volji. Pogled je orlovski, stremeč v daljavo; kadar pa se obrne na koga z vprašanjem, tako prodrljiv in neodoljiv, da se zaveš, da imaš pred seboj vladarskega duha. Benedikt XV. je vse-skozi praktična narava, nikakor ne sanjač, ampak uresničevalec, ki ve, kaj in kam hoče z vodstvom cerkve. V drugi seji se je pripetilo to-le: Papež se je neprestano premikal; zdelo se je, da se mu mudi in da mu je moje delo vse prepočasno. Tedaj sem zbral ves svoj pogum in rekel spoštljivo: »Sveti oče, vem, da je vaš čas dragocen; toda če bi bili papeži renesance tako ravnali kakor Benedikt XV., bi danes gotovo ne imeli mojstrskih del Raffaella in Michelangela. Blagovoli Vaša svetost prenesti.« Prenečen je papež obstal in me vprašujoče premeril. Beseda »zahtevam« je šla dalje, nego sem hotel, toda drugega izraza nisem našel. No, papež se je čez hri prizanesljivo nasmehljaj; krog njegovih ustnic je igrala lahna ironija; nato pa je

brez vsake besede zadovoljil moji želji in sedel tako, kakor sem ga poučil. Od tega trenutka je bil led prebit in papež se je poslej pogovarjal s svojim slikarjem nepričljivo in zaupno. V štirih polurnih sejah sem slusal ujeti njegovo misel in prodreti v tajnost njegove duše in njegovega obraza.

Kot prvi pride vsak dan v avdienco kardinal državni tajnik Gasparri ali pa njegov namestnik msgr. Tedeschini; v tem slučaju pride kardinal Gasparri v avdienco brezpogojno zvečer. Nato prihajajo k papežu po določeni vrsti kardinali in prelati posameznih kongregacij, da poročajo ali predlagajo svoje resortne zadeve. Kadar so ti uradni sprejem končani, pridejo na vrsto zasebni in končno večje skupine, n. pr. romarji. Vsako prošnjo, da bi se podpisal na kako svojo fotografijo, sv. oče neizprosno odkloni.

Ob pol dveh popoldne se papež umakne v svojo obednico, kjer sam obeduje. Tudi kosilo je zelo preprosto. Okolu treh se pelje papež v vatikanski vrt, kjer večinoma moli svoj brevir. V zadnjem času se rad ustavi v ateljeju kiparja Quattrinija, ki izdeluje spomenik kardinalu Rampolla. Ta spomenik je papeževa zamisel, zato Benedikt tembolj zanima napredovanje dela in vsaka malenkost, ki je z uspehom v zvezi.

Proti peti uri se papež vrne za pisalno mizo in nato prihajajo osebnosti, ki so bile povabljene na poseben pogovor. Točno ob sedmih je skupni rožni venec, ka-

teremu prisostvujejo komorniki; nato večerja in po večerji pol ure razvedrila tajniki v kitajskem salonu. Nato se papež vrne za pisalno mizo, kjer ostane običajno do polnoči.

Benedikt XV., ki je bil v prvih letih svojega pontifikata kakor živo srebro, se je nenapovedan pojavil zdaj tu zdaj tat; je sedaj postal nad vse miren in umerjen. Preje črni lasje so mu začeli siveti. Vendar zna biti kljub strašnemu bremenu, ki ga nosi, na svojih izprehodih in pri večerni rekreaciji izredno ljubezniv, poln prisrčnosti in humorja, kakor bi se hotel za dolgo ure vsakdanjega pisarniškega dela odškodovati.

Zelo je Benedikt XV. razveselil obisk nemški romarjev, ki jih je vodil kolinški škof Schulte. To je bilo po vojni prvo skupno romanje v Rim. Za Nemci so začeli polagoma prihajati v Rim tudi zopet romarji iz domače italijanske dežele. Tako je poslala svojo skupino Piacenza, a Bologne so prišli Benediktovi seminaristi.

O razmerju uradne Italije nasprotni stolici ni treba izgubljati veliko besedi. V svoji binkoštni encikliki je ponudil papež italijanski vladi svojo roko spravo, a to ponudbo je uradna Italija žaljivo prezrla. Zunanji minister grof Sforza se v svojem zadnjem velikem govoru z nebeno besedo ni spomnil papeža. In kar je posebno žalostno, je to, da se ob tej priliki v italijanski ljudski stranki ni našel noben poslanec, ki bi bil to postopanje uradne Italije primerno oziroga.

kojoj se sagrađiva vebelni hram na Rijeci. Priznajem krivnju svoju i svojih drugova, da smo se kao mladi prenalagali, da nijesmo slušali starješina svojih, nego obuzeti samoljubljem i ohološću tražismo više sebe i svoje, nego li ono, što je Božje. Tek ovom pokajničkom izjavom nalazim pokoj i mir uzburkanoj duši mojoj. To je plod sv. duhovnih vježba, koje obavih u sv. marijanskom zatišju cistercijskoga samostana. Priznajem: Sagriješio sam grozno, sablaznio sam užasno! Iz dna srca pokajničke duše osugujem moj čin, pretešku sablazan kao i sav nekorektni postupak dosadašnji. Pred cijelim svijetom opozivam: »Javnu našu ispovjed«, koju tako nemilosrdno rasturismo u svijet. Najsvečanije izjavljujem, da je sve ono, što se je po protukatoličkim novinama pisalo i piše — upravo na gjavolski način protiv Kapucina i pojedinih osoba, a napose protiv O. Provincijala sadašnjeg kao i prijašnjeg obljubljenog i poznatog O. Bernardina svekoliko ili izmišljeno ili pretjerano. Molim Boga i sv. oca Franju oprost i smilovanje. Molim moje starješine, kao i sve, koji se o mene sablažiše, da mi skrušenom pokorniku oprostite. Kao očiti znak skrušenog mi pokajanja i dobre volje, da sablazan popravim slijedim primjer razmetnog sina. Zablужenoj braći kapucinskoga Reda, koji su me slijedili u sablaznom činu dovikujem: »Sequimini me poenitentem — Slijedite me pokajnika.« — Marija Zvijezda, 15. prosinca 1920.

O. Filip Žiger, kapucin.«

Zmaga III. internacionalne na Francoskem.

Pariz, 31. decembra 1920.

Za novoletno darilo je dobila francoska republika boljševiško politično stranko. Po čudnih potih je hodila »Združena socialistična stranka« od začetka vojske do trenutka, ko je postala komunistična. Med vojno so socialisti, kakor povsod, tudi v Franciji zvesto služili domovini. Alb. Thomas je prevzel ministrstvo za municijo, spomin na K. Marksa in na njegov razredni boj je obledel, vsi protivnoji revolucionarni sklepi socialističnih kongresov, njih antiliterarizem, njih smrtno sovraštvo do kapitalizma, vse to je bilo pozabljenog, največji patriot bi ne mogel grajati domoljubja in požrtvovalnosti te stranke med vojno.

Tem bolj nas mora presenetiti rezultat kongresa v Tours-u 26.—31. decembra, kjer je stranka z velikansko večino sklenila pridružiti se tretji internacionali.

Leta 1916. in 1917. se je začela zbirati mala skupina komunistov, »Zimmerwald-ovci«, tako imenovana po prvi mednarodni in medvojni konferenci v švicarskem mestu istega imena od 5. do 8. septembra 1915. Ta struja je med vojno naraščala in postala posebno vidna po ruski revoluciji. Tukaj so prvi začetki današnje komunistične večine; do premirja je socialistična večina ta uporni duh v svoji sredi kolikortoliko krotila. Po zmagi so se državne meje odprle in iz Nemčije so prihajali bridki očitki nemških socialistov, da so se francoski tovariši slepo udinjali grabežljivi politiki buržoazije, katera hoče uničiti Nemčijo in s tem tudi nemško revolucijo. Grabežljivost ententnih veljil na mirovni konferenci je tudi bila vzrok, da so se mnogi socialisti odvrnili od vladne politike. Osobito pa je slabo vplivalo vedenje Francije napram Rusiji. Največji socialistični patrioti niso mogli zatajiti v sebi nekega tihega občudovanja pred rusko revolucijo, ki je strmoglavila največji absolutizem na svetu. Zbudila se jim je socialistična vest, ki jim je očitala: Sramota, da podpirate vladu, ki udriha po socialistični Rusiji, ki duši socialistično Nemčijo. Grešniki so se spokorili. Tako je v teku 1918. leta izginilo narodno edinstvo in v državnem zboru sta si stala nasproti nacionalni blok meščanskih strank in »Parti socialiste unifié«. Kam sedaj? Ali naj ostanejo socialisti osamljeni, ko so bili pred vojno tako krasno organizirani v drugi internacionali? Komunisti, še vedno v manjšini, so kričali: »V Moskvo! Tam je pravi socializem, prejšnja socialistična mednarodna zveza je med vojsko propadla, ker je ni znala preprečiti.« Drugi so skeptično odgovarjali: »Res je, da smo bili poraženi, da smo buržoaziji pomagali, to je greh, ali tudi Ljening gre predaleč. Napravimo čisto novo mednarodno zvezo socialistov, kjer bo za vse prostora.« In res, v marcu 1920, na kongresu v Straßburgu je P. S. U. F. (Parti Socialiste Unifié Français) sklenila obsoditi svojo medvojno politiko, a tudi v Moskvo ni hotela brezpogojno. Mala četa komunistov pa je narasla do ene tretjine cele stranke.

Francoska politika je to evolucijo v smeri napram levici samo pospeševala. Uničenje Turčije, aktivno podpiranje carskih generalov, notranje gospodarske zmede, vse to je zbuvalo splošno nezadovoljstvo, ki se je s spretno propagando izbrabilo v prid komunizmu.

Po straßburškem kongresu sta odpoštovala Frossard in Cachin v Rusijo, da se z

Ljeningom osebno pogovorita o pogojih za vstop v komunistično mednarodno zvezo in da vidita na lastne oči, kakšne uspehe je dosegel ruski proletariat. Prisostvovala sta kongresu komunistov v Moskvi in takoj telegrafično poročala domov, da se ne moreta dovolj načuditi republik delavskih in kmečkih sovjetov. Bilo je razumljivo, da je francoski socializem v tem trenutku odločno krenil na pot komunizma. Odposlanca sta se vrnila kot boljševiki, v rokah pogoje, ki jih je stavil Ljening za vstop v 3. internacionalo: »Iztrebite iz svoje srede vse izdajalce, spodite iz svojih vrst socialpatriote, nastavite nož na grlo Longuetu (Longuet je voditelj zmernejše struje); potem, ko boste očisti, boste pa sprejeti v našo sredo.« Tako je ukazal Ljening francoskima zastopnikoma in formuliral pogoje v 21 točkah, ki so odslej oficialni pogoji za vsako socialistično stranko, ako želi vstopiti v 3. internacionalo. Od julija do decembra se je vršila v krogu stranke strestna propaganda. Frossard in Cachin sta navdušeno pripovedovala v časopisu in po shodih, kaj sta videla v proletarski Rusiji. Ako bi bilo dovoljeno na kratko rezumirati vsebino njihovih člankov, jih očistiti od praznih fraz in puhlega slavocepeva, bi se lahko reklo, da so tudi njih očisti videle umirajočo državo, razdejano industrijo, desorganizirano produkcijo, gladno in nago ljudstvo, močno rdečo armado, ki tira ruski narod v večno vojsko; toda njih zaključek iz tega je čisto drugi: Rusiji svoboda! Rusiji mir! potem bo boljševizem ustvaril socialistični raj, kajti požrtvovalnost je velika, delo je ogromno.

Ta propaganda je učinkovala in proti koncu novembra je bilo že sigurno, da bo komunizem prevladal. K temu je prišla še vladna reakcija, ki je posadila nekaj komunistov v ječo in tako izzvala še večje navdušenje francoskih komunistov, ker ni česar ne ljubi Francoz bolj kakor svobodo. Parti socialiste unité, združena socialistična stranka sama je bila obsojena. Kakih 6 struj se je pojavilo, ki so zelo lepo ilustrovala socialistično »solidarnost«. Akoravno je politični boj v Franciji na splošno mil in vedno dostojen, so se v boju med temi strujami strasti razvije včasih do one višine, ki je pri nas nekako domača, kar pa je za Francijo nekaj izvanrednega. Na zunaj pa je stranka še vedno bila »enotna«.

Kongres, ki se je otvoril dne 26. decembra v Toursu, je imel nalogo, prinesiti jasnost v to zmedo in pokazati, kako daleč so že prišli Zimmerwaldovci v svojem razvoju. Pet različnih struj, druga drugi smrtno sovražne, se je bojevalo na kongresu »združene« socialistične stranke. Dvorana je bila rdeče obita in na prednji steni se je bliščal na rdečem dnu zlati napis: »Proletariat vseh dežel, združite se!« Kakor porogljiv nasmej je bil ta krik po združitvi na kongresu, kjer se je proletariat med seboj zmerjal in kjer se je edinstvo razklalo, ker to edinstvo ni zasnovano na etični podlagi.

Ako bi smel naštetih teh pet struj, bi jih razpredelil v sledeče: 1. Boncourjeva struja zelo zmernih po imenu socialistov, rekel bi, ministrskih kandidatov. Ta je bila že od začetka obsojena. — 2. Renaudelova struja, ki je bila za II. internacionalo, to je, naj se socialisti organizirajo na prejšnji predvojni podlagi. — 3. L. Blumova (jud) struja, ki se že nagiba malo na levo, pa želi samo popolno svobodo in neodvisnost od Moskve. — 4. Longuetova, kateri je Lenin nastavil nož na grlo. To so takozvani »rekonstrukterji«, ki so imeli v marcu veliko večino v Strassburgu. V Moskvo ne gredo, tudi medvojni socializem obsojamo, ustanovi naj se nova mednarodna organizacija, v kateri bo za vse prostora, tudi za patriote, ako napravijo pokoro, Leninove diktature pa ne! — 5. Skupina Frossard-Cachin, boljševiška večina. — 6. Iz kurioznosti bi navedli še eno strujo, nadboljševike (Heine, Leroy), ki hočejo že jutri začeti z revolucijo.

Po štiridnevni debati, zelo strastni in zelo burni, med katero so se dvigali stoli in so tekale solze, se je izkristaliziral sledeči rezultat: Komunizem je dobil 3208 glasov; Longuet 1022 glasov; Blum ni glasoval; nadboljševiki 44 glasov; Renaudel 60 glasov.

To je izid glasovanja! Med petjem internacionalne so se sodrugi razšli in so dne 30. decembra ločeno nadaljevali svoj kongres.

Dve posebnosti na kongresu bi še omenil. Veliki uspeh komunistov je bil mogoč samo vsled premetenega manevra. Na zborovanje je došla brzojavka iz Moskve, v kateri Zinovjev iznova obklada zmerne francoske voditelje z grdimi primki. Ko se je prebral tekst, je bilo ogorčenje veliko in za komunistično večino skrajna nevarnost, da ne podleže. V tem kritičnem trenutku pride v dvorano znana nemška komunistka, 70 letna starica, Klara Zetkin. Javnost je vedela, da ji je od francoske vlade bil zabranjen vstop v Francijo. Na neznan način je prodrla zastraženo mejo in v kritičnem trenutku so jo komunisti prinesli v dvorano, kjer je s svojim govorom zopet dvignila navdušenje. Nato je bogvekam zopet izginila. Drugič — ta-

ko je Longuet sam povedal na shodu — so imela skritega v Toursu boljševiškega odposlanca iz Moskve, ki je tajno vodil debato in tajno dajal nasvete, podžigal navdušenje ter tiral do razkola.

Zmerneži in komunisti so se torej ločili in svet bo smatral danes francoski socializem za boljševiški. Gotovo bodo komunisti slavili po celem svetu to svojo velikansko zmago v konservativni in kapitalistični zapadni Evropi.

In posledice? Z veliko sigurnostjo se lahko trdi, da je bil kongres v Toursu poraz socializma in komunistična zmaga je začetek rapidnega propada. Kot dokaz temu bi navedel samo usodo revolucionarne strokovne zveze »Confédération Générale du Travail«. Dokler je bila samo v teoriji revolucionarna, dokler je samo v besedah srdito kritizirala kapitalizem in klicala na naskok, tako dolgo so mase drvele v njene vrste, ker Francoz ljubi besede o revoluciji in osvobojenje. Prišla je na 2 milijona plačujočih članov in na 2 milijona neplačujočih somišljenikov. Ko se je čutila na vrhuncu svoje moči, je sodila, da bo treba iz teorije preiti na prakso. V majniku t. l. je izbruhnila splošna revolucionarna stavka in cela Francija je s strahom pričakovala izida. In posledica? Že v juniju je število plačujočih članov padlo na 600 tisoč, torej za dve tretjini, zato ker v praksi Francoz noče socialističnih blođenj. Večina naroda so ali rentnerji ali posestniki in tukaj je komunizem nemogoč. Krščanski sindikati so narasli od majnika dalje od 150.000 na 500.000 članov. Zato se je strokovna zveza v oktobru na svojem kongresu izrekla srdito proti Moskvi, da reši še vsaj ostalo število svojih članov.

Ista usoda čaka sedanjo komunistično stranko. Ako je naraščala, dokler se je bojevala v teoriji, je sedaj, ko zagovarja dejanski prevrat, položaj čisto drugi. Ni verjetno, da bi imela v čisto poburžoženih Franciji praktičnih uspehov.

Finančni minister Kosta Stojanović — umrl.

LDU Belgrad, 3. jan. (ZNU) Po tridnevni težki bolezni je danes ob 1. ponoči umrl finančni minister in narodni poslanec g. Kosta Stojanović. Zapušča ženo, tri sinove in zelo mnogo žalostnih prijateljev.

Belgrad, 3. jan. (Izv.) Nocoj ob 1.15 je umrl finančni minister Kosta Stojanović, ki je pred dvema dnevoma obolel na vnetju možgan.

KDO BO FINANČNI MINISTER?

Belgrad, 3. jan. (Izv.) Danes se v parlamentarnih krogih mnogo govori o smrti finančnega ministra Koste Stojanovića. Takoj so nastale kombinacije o nasledniku finančnega ministra. V demokratskih krogih omenjajo kot kandidate za mesto finančnega ministra Vojo Veljkovića, Vojo Marinkovića in Milorada Draškovića. V slučaju, da bi Drašković postal finančni minister, bi prišel na njegovo mesto za notranjega ministra Kosta Timotijević.

Sporazum med Reko in Italijo.

LDU Rim, 1. januarja. (Stefani.) Kakor poročajo listi, se je končoveljavni sporazum med reškimi delegati in generalom Ferrarjem podpisal v petek. Tajnost njegovih določb se strogo varuje. Domneva se, da bodo legionarji dne 2. t. m. odposlani s transportom. D'Annunzijeve zahteve, da bi na čelu legionarjev zapustil Reko, se ni ugodilo.

LDU Reka, 2. januarja. (Stefani.) Izmenjava ujetnikov se je izvršila po dogovoru. Legionarji so se večinoma nastanili po vojašnicah.

LDU Trst, 2. januarja. (Stefani.) General Ferrari in zastopniki mesta Reke Venturi in Gigante so 31. decembra popoldne v Opatiji podpisali ta-le dogovor: Reška država priznava uporabo rapalske pogodbe, da se preprečijo vojaške akcije proti mestu. General Caviglia določa amnestijo za delikte, ki niso podla hudodelstva. Potem se navajajo glavne točke dogovora, kakor tudi določba, da sme imeti Reka dva bataljona milice. Izpraznitev otokov Krka in Raba se mora pričeti dne 15. t. m.

LDU Opatija, 3. januarja. (Stefani.) Od včeraj so v zasedenih postojankah okoli Reke samo še legionarji, ki so rojeni na Reki. Promet v reški luki se je že pričel.

LDU Zagreb, 3. jan. (ZNU) Zastopnik reške slovenske stranke in predsednik reške demokratske avtonomaške stranke sta odposlala 1. jan. nastopne brzojave: 1. Poslanikom Francije, Anglije, Amerike in Italije v Belgradu: Podpisana predsednik avtonomaške demokratske stranke in zastopnik slovenske reške stranke se obračata na Vašo prevzvišenost s prošnjo, da posređujete pri svoji vladi, naj se omogoči vrnitev na Reko vsem političnim beguncem in izgnancem, da bodo mogli svobodno izraziti svojo voljo pri sestavi nove reške vlade. Podpis: Ruggiero Gotha. pro-

fesor Benjamin Grohovac. 2. Nj. Prevzvišenosti generalu Cavigliji, Opatiji, in ministrskemu predsedniku Giolittiju, Rim. Na tisoče reških beguncev prosi Vašo Prevzvišenost za osvobojenje svoje grude, apelirajoči na pravičnost Vaše Prevzvišenosti, da pokličete nazaj v domovino begunce prej, kakor se bo sestavila provizorična reška vlada, iz katere morata biti absolutno izključena Gigante in Host Venturi, sokrivca dosedanjih dogodkov. 3. Ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću, Belgrad. Podpisani predsednik avtonomaške demokratske stranke in zastopnik slovenske reške stranke se obračata do Vas s prošnjo, da intervenirate pri zvezi narodov, italijanski vladi in vseh poslanstvih v Belgradu, da se na Reki ne sestavi nova vlada prej, dokler se vsem političnim beguncem in izgnancem ne omogoči vrnitev, da svobodno izrazijo svojo voljo pri njeni sestavi. — Na to je došel nastopni odgovor iz Trsta 2. januarja: Odgovarjam na današnjo brzojavko: Kakor hitro odidejo legionarji z Reke, bom dvignil blokado in vsak se bo mogel vrniti na Reko, kder bo hotel. Podpis: General Caviglia.

Koroško.

VELIK PRIMANJKLJAJ CELOVSKE OBČINE.

LDU Celovec, 3. januarja. (DunKU) — Proračun mestne občine za leto 1921 izkazuje primanjkljaj 11 in tri desetine milijonov kron. Povišanje občinskih davkov, ki ga je velenemška večina mestnega sveta predlagala v svrhu pokritja primanjkljaja, je našla močan odpor krščanskih socialcev ter socialnih demokratov. Ker so dosedanja pogačanja glede proračuna ostala brezuspešna, so velenemški člani občinskega sveta odložili svoje mandate. S tem je vsako delo občinskega sveta onemogočeno. Župan je dobil nalog, naj o tem obvesti deželno vladu.

Poljska.

PILSUDSKY POTUJE V PARIZ.

LDU Varšava. (Orient.) Predsednik Witos se je posvetoval z načelnikom generalnega štaba o njegovem potovanju v Francijo. Odhod je določen na 10. januarja t. l. Pilsudskega bodo spremljali ministri zunanjih poslov, financ in vojske.

POLJAKI IN POLJSKI BO

LDU Varšava. (Orient.) Z ostrim navdušenjem, ki se širijo zadnje dni po časopisju o nameranih pripetih dogodkih, da zaplete Poljske no, priobčuje »Kurjer Poranny« članek, v katerem zatrjuje, da so vse te vesti spravili v javnost Nemci in ruski reakcionarni krogi, ki jim je do tega, da se prepreči sklep miru v Rigi. »Kurjer Poranny« trdi nasprotno, da se mirovna pogodba podpisuje v prvi polovici meseca januarja. Težkoče gospodarskega značaja niso nepremostljive. Zadnji kongres sovjetov v Moskvi je odobril politiko koncesij, katere je dovolil Ljening inozemskim kapitalistom, ker bo to služilo utrditvi miru.

POLJSKO-RUMUNSKA ZVEZA?

Iz Varšave javljajo, da odide 14. jan. poljski minister za zunanje zadeve knez Sapieha v Bukarešt, da tam pregovarja o zblizanju obeh držav.

Politične novice.

+ Dr. Kramaf in »Čas«. »Čas« je objavil članek, v katerem se peča s slavnostnim govorom dr. Kramafa glede na slovensko politiko. »Čas« je izvajal: »Dr. Kramaf je pozabil, da je doživela intervencijska politika Rusije popoln polom in da si je niti Rusi ne želé. Vzrok je zelo priprost: po trpljenju štiriletnje vojske je bila vojska proti boljševiški Rusiji povsod onemogočena. Dr. Kramaf veruje v bodočnost Rusije, toda sam poudarja, da bo še dolgo trajalo, predno bo Rusija ozdravila. Kaj naj v tem času slovanstvo dela? Čakati? To bi bila popolnoma negativna in nemogoča politika. Dr. Kramaf želi združeno slovanstvo, v katerem bi nam bila prisojena vloga. Kaj naj medtem delajo Čehi? List opozarja na okolnost, da so srbski listi zelo ostro nastopili proti nasvetovani čški intervenciji med Bolgarijo in Srbijo. »Čas« končava: »Dr. Beneševa politika gotovo ni bila protislovenska, bila je in je slovenska. Toda dr. Beneš se ne more zadovoljiti z utopističnimi fantazijami in ne more čakati, kakor dr. Kramaf, dokler ne bo slovanstvo združeno, v katerem bomo lahko igrali vlogo. Dr. Kramaf si zelo čudno predstavlja razmerje med zahodom in Rusijo, ako svetuje čški politiki, da naj čaka na združenje Slovanov in da bomo lahko potem igrali svetovno vlogo med narodi zahoda. Naše posredovalne vloge med zahodom in vzhodom si pač Palacky ni tako predstavljal.

+ Pot v propad. Mostarska »Sloboda« je objavila članek pod zgorajšnjim naslovom, kateri poudarja med drugim: »Glavno odgovornost za brezupno stanje, v kr-

terem se nahaja zdaj naša država, zadene demokrate in radikale. Od konstituantne smo pričakovali rešitve in izboljšanja od strasne centralistične ureditve naše države. Črna Gora, Dalmacija, Bosna in Hercegovina, Hrvatska in Slovenija so se izrekle proti dosedanemu načinu državne uprave. Demokrati niso rešili razmerno niti dve tretjini svojih prejšnjih zastopnikov, radikale je pa rešil le Banat in krivični volivni zakon, po katerem so dobili približno 20 mandatov več, kolikor jim jih gre, na račun manjših strank. Toda želja po vladanju je sporazumela in pomirila demokrate in radikale, da se drže krivičnega poslovnika, ne ozirajoč se na nezadovoljstvo in da se plemenska borba in boj brata proti bratu še bolj razplamti. Mesto stvarnega dela za učvrstitev države, bo rodilo tako postopanje zaostalost, nezadovoljnost in revščino v vseh krajih. Pot, po kateri hočejo kreniti demokrati in radikali v konstituenti, je pot, ki vodi v propad ne samo Hrvate in Slovence, marveč tudi, in to na prvem mestu, Srbe.

— **Drasković — upravitelj finančnega ministristva.** LDU Belgrad, 3. jan. (ZNU) Začasno bo upravljal resort finančnega ministristva g. Drasković, minister za notranje stvari.

— **Muslimanska organizacija.** LDU Sarajevo, 2. jan. (ZNU) Danes je končal osrednji odbor muslimanske organizacije svoja posvetovanja, na katerih je bilo odobreno stališče in dosedanje postopanje parlamentarnega kluba muslimanske organizacije. Muslimanski poslanci bodo sodelovali samo pri onem parlamentarnem delu in samo v taki vladi, v kateri bodo sodelovala vsa tri plemena našega edinstvenega naroda. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da se na ministrsko mesto kandidira namesto dr. Spahe novinar Korkut, za ministra za narodno zdravje dr. Karamehmedović, glede kandidature za tretje ministrsko mesto pa so se prepustile popolnoma proste roke parlamentarne... klubu muslimanske organizacije.

— **Regulacija meje na Brennerju.** »N. Fr. Pr.« poroča, da je medzavezniški odbor o regulaciji mej pričel proučevati vprašanje o regulaciji meje na Brennerju in da se bo to vprašanje odločilo v drugi polovici meseca januarja, najbrže, kakor upa »N. Fr. Pr.«, Avstriji v korist.

Dnevne novice.

— **Udeležniki Jadranskega zbora iz Slovenije** naj se blagovolijo še tekom današnjega dne prigrasiti v pisarni za zasedeno ozemlje v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3/I (telefon št. 236) in sicer z dodatkom, ali se nameravajo udeležiti predkonference 5. t. m., ali šele glavnega zborovanja 6. t. m., zato da lahko pisarna pravočasno naroči prenočišča v Zagrebu.

— **Liberalni časniki** napadajo zadnji čas popolnoma neopravičeno oo. kapucine v Škofji Loki, nekaj vsled tega, ker so pri volitvi za ustavotvorno skupščino v Škofji Loki sifajno propadli, zlasti pa še, ker spodaj podpisani zadnji čas razširjam knjižico »Ajmo mi Sokoli...«, katera pač mnogim, ki so prizadeti, ni všeč. Vsi liberalni listi trdijo, da so me za to najeli oo. kapucini, kar pa z vso odločnostjo zavračam ter izjavljam, da omenjeni zato še vedeli niso, dokler ni knjižice poslala nazaj gospa K. Pecher samostanskemu predstojništvu; seveda je bilo priloženo »prijazno« priporočilo za-me. Stejem si v čast in dolžnost, razširjati dobro berilo, zato sem se sam prostovoljno ponudil, da razširjam tudi to knjižico. Torej udrihajte po meni, ne pa po oo. kapucinih, ki so pri tej stvari popolnoma nedolžni. Kar pa zadeva laži, da razdeljujejo omenjeno brošuro na »porti ljudem, ki jim prinašajo darove« pripominam, da sta prišla na porto k vratarju res 2 Sokola. Vrtar me je poklical, češ, naj grem, ker želita imeti neko knjigo, katero sem obema dal. In kar zadeva moje sodelovanje pri volitvah, so ista tako oo. kapucini brez vsake krivde. Saj tudi za to niso vedeli več kot toliko, kar sem jim na dan volitve sam razložil in kar so jim povedali drugi. Zato pa: le po nadutem, zblaznelem in ne vem kakšnem mežnarčku. Moj odgovor je: na delo za dobro stvar! Da pa ne bo kdo obdolžen laži (kriva je bržkone nevednost) izjavljam, da darov »za prašičke« jaz sploh nisem pobiral in torej mi ni mogel izročiti v ta namen trgovec g. Pecher treh kron, kot poroča »Slovenec« v svoji 299. štev.; pobiral je darove č. br. Matija, ki je pa dobil pri omenjenem trgovcu, kot mi je izjavil sam, večjo vsoto, kar povem resnici na ljubo; sicer pa, kolikor je meni znano, nekateri izmed naprednih meščanov res podpirajo samostan z precejšnjimi darovi. Toliko v pojasnilo. Da hote pa vedeli svoje napade nasloviti na pravega, ki je nekoliko »kriv«, se pa podpisem s polnim imenom. — **Andrej Dolinar**, kapucinski cerkvenik v Škofji Loki.

— **Nov tednik v Sarajevu.** »Hrvatske pučke novine« se imenuje tednik, ki izide te dni v Sarajevu. Namenjen je širšem slojem hrvatskega življa v Bosni, v prvi vrsti za kmetijsko ljudstvo.

— **Iz Strnišča.** Povodom razpusta otroškega zavetišča v Strnišču čuti podpi-

sano vodstvo prijetno dolžnost, izraziti vsem prijateljem osirotele priinorske mladine najiskrenejšo zahvalo za mnogobrojne dokaze sočutja in dobrohotnosti. — Predvsem najiskrenejša hvala taboriške-mu predstojniku g. nadkomisarju Cigoju za vsestransko vzorno preskrbo naših sirot. Oslabeli in sestradani so prišli otroci iz bivše Avstrije v taborišče, pokrepčani in pozdravljeni so ga zapustili. Nadalje najiskrenejša hvala preblagemu rodoljubu gosp. Franju Merlaku, predsedniku begunskega sveta, ki je s svojo priporočilno besedo izposloval od deželne vlade, oddelek za zaščito beguncev, vsem otrokom nove čevlje, toplo zimsko obleko, nogavice, predpasnike in čepice. Ker je letošnji mraz posetil štajerske planjave z izredno ostro-stjo, je bilo gorinavedeno darilo trikrat bolj dobrodošlo ter je izvabilo iz otroških src trikratno hvaležnost. Ob razpustu zavetišča nam je prijazno priskočil na pomoč vodja begunske posredovalnice, prečast. g. Budin, ki je z dosledno požrtvo-valnostjo priskrbel 32 popolnim sirotam sprejem v razne ljubljanske zavode ter istim zagotovil za vsakega posebej vladno podporo. S tem so bili rešeni otrociči gotovega potujenja, ki bi jih bilo neizprosno zadelo v zasedenem ozemlju. Najodličnejše osebnosti so si podale roke, da so z vza-jemnim prizadevanjem materijelno in mo-ralno otele ponižanim Goričanom drobce osirotelega naraščaja. — Preiskrena hvala ljubljanskim zavodom, ki so s toliko lju-beznijo sprejeli naše otrociče pod streho, vrlenu taboriške-mu učiteljstvu, čast. šol-skim sestram in vsem ostalim dobrotni-kom v Strnišču, ki so ob vsaki priliki z ve-likodušnim dejanjem vršili nalogo nesmrtnega pevca: Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze, sirotam olajšuj gorje. — Višek rodoljuba pa so pokazali naši gori imenovani dobrotniki, ki so s skupnim pri-zadevanjem izposlovali od »Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo« brez-plačno prepustitev vse opreme bivšega zavetišča zasedenemu ozemlju ter s tem krepko podprli ravnokar razvijajoče se slovensko sirotišče v Gorici. Ali je mogla dati Jugoslavija našemu naraščaju večjih dokazov rodoljubnega požrtvovanja?

Zares, nebo nas je ljubilo, da nas tako je obdarilo!

Tako kličemo iz zasednega ozemlja ma-teri Jugoslaviji v zadnji pozdrav. — Vod-stvo otroškega zavetišča za starše in deco.

— **Vprašanje karavanske železnice.** Dr. Giovanardi, ki biva na Dunaju, dopi-suje listu »Resto del Carlino«. V nekaterih člankih se je pečal z železniško zvezo med Trstom in Avstrijo. Dr. Giovanardi bi naj-rajši videl, da bi pridelili Jesenice z blej-sko-bohinjskim kotom Avstriji, toda, ker se to ni zgodilo, pravi da bodo morali Ita-lijani graditi železnico čez Predil, ki bi sta-la nekaj milijard lir. Z ozirom na vse okoli-nosti predlaga izhod, po katerem naj se proglasi prehodna proga med Italijo, Ju-goslavijo in Avstrijo za mednarodno. Ita-lijanski in avstrijski vlaki naj bi vozili do Jesenic, kjer naj bi se osobe menjalo.

— **Iz Hrušice pri Ljubljani.** Tukajšnje kat. izobr. društvo je priredilo 1. t. m. no-voletno slavnost združeno z orlovsko telo-vadno akademijo in pripravilo, svojim čla-nom in vsem prijateljem našega prosvet-nega dela večer, ki je vreden, da se ga spominjamo. Vse številne točke lepo iz-delanega in pestrega sporeda so nosile na sebi pečat temeljite priprave in resnega dela. Po kratkem pozdravu društvenega predsednika je nastopil novoustanovljeni pevski zbor pod vodstvom g. Selana. Že prva pesem je izzvala pri vseh burno pri-znanje. Sledile so orlovske članske in na-to lepe, nove vaditeljske vaje pod vod-stvom načelnika br. Sl. Luknerja. Zadnje, sicer težke a precizno izvedene so poseb-no ugajale. Nad vse prisrčen je bil nastop naših malih — orlovskega naraščaja v pe-strih skupinah in prvtako nove proste vaje Orlic pa lepah narodnih melodijah. Izbrana vrsta fantov z vajami in zaključno skupino na bradlji je vzbudila veliko odo-bravanje. Obilo veselja in smeha so nam pripravili izvežbani igralci s primerno bur-ko na odru. Deklamacije in številne pev-ske točke, ki jih je moral zbor na zahte-vo občinstva večkrat ponoviti, so vdihnile celemu večeru posebno življenje in hkrati pokazale, kaj zmore vztrajnost in pogum. Napovedan nastop pevskega in orlovskega odseka je vzbudil med ljudstvom toliko zanimanja, da je bila dvorana »Našega do-ma« že pred začetkom nabito polna in jih je mnogo moralo oditi in da se je izrazila želja, da se prireditve o primerni priliki ponovi. Prepričani smo, da se društvo, ki se je po mladih navdušenih delavcih po-živilo, nahaja sedaj šele v svojih početkih, da si je pa s tem večerom pridobilo novih prijateljev in sodelavcev in se bo sčasom mogočno razmahnilo. Združite na tej za-četi poti v svoj krog vse, ki imajo pogum in dobro voljo za lastno notranjo omiko in pravo izobrazbo našega ljudstva.

— **Nov slovenski izum.** G. Josip Bajde (sin znanega slovenskega iznajditelja), mi-zarski mojster, je za časa svojega bivanja v Londonu na poziv njegovega mojstra de-

lal poskušnje za naslonjači, ki bi se dali uporabiti kot postelja. Imeli so na razpo-lago razne takozvane divan - postelje, ka-tere pa niso ustrezale namenu iz raznih vzrokov. G. Bajde je izdelal naslanjač, s katerega prednostjo je mogoče ga upora-biti kot posteljo, ne da bi pri tej uporabi trpela prevleka ter ima shrambo za vse posteljno perilo in tudi improvizirano po-steljno omarico. Dosej pri nas nepoznan izum — ki je patentiran na Angleškem in tudi pri nas že uvedeno postopanje pa-tenta — omogoča izrabiti osobito majhna stanovanja ter sobe samcev, ker se iz-ogne neprijetno veliki postelji. Razpeča-vanje tega izuma je prevzela novoustanov-ljena družba Bajde, Jager & Co. v Ljub-ljani, izdelek prvenec pa je interesentom na prost ogled pri tapetniku F. Jager, Ljubljana, Komenskega ulica 12.

— **Obsojen pravoslavni svečenik.** Dne 1. t. m. je belgrajsko duhovno sodišče raz-pravljalo o obtožbi belgrajskega pravo-slavnega svečenika Dragutina Dimitrijevi-ča, ki je bil obtožen, da je 30. januarja pr. leta poročil v cerkvi sv. Marka sombor-skega vdovelega pravoslavnega svečenika Miljutina Gavriloviča z gđc. Nadaždo Ko-stičevo iz Velikega Bečkereka. Razprava se je pričakovala med pravoslavnim sve-čeništvom z velikim zanimanjem. Dimitri-jevič je v svojem obrambnem govoru očit-ral cerkveni oblasti, da je dvignila proti njemu obtožbo radi čina, ki ni škodoval ugledu cerkve in njenim interesom, ki na-sprotno odgovarja današnjemu gibanju du-hovništva, »dasi nima podpore zakona. Po končani obrambi so govorili zagovorniki. Duhovno sodišče je obsodilo svečenika Dimitrijeviča na 9 mesecev prepovedi iz-vrševanja službe in ustavitve plače. Ker je bil Dimitrijevič že 8 mesecev odvzet epitrahil, s čemer so mu bili tudi ustavljeni dohodki, ima prestat samo še en mesec kazni.

— **Pridelovanje tobaka v Sloveniji.** — Kakor razglša uprava državnih monopo-lov, se bo poskušalo pridelovanje tobaka razširiti tudi na slovenske pokrajine. Za gojenje tobaka sta določena na Kranjskem politična okraja Črnomelj in Novo mesto, na štajerskem konjiški, celjski, brežiški, ptujski, mariborski in ljutomerski okraj ter celo Prekmurje. Vsak producent se mora zavezati, da bo vzgojil najmanj 2000 to-bačnih stebel. Gojitev tobaka v krajih, ki niso za to določeni, pa je dovoljeno le te-daj, ako se izpolnijo zakoniti pogoji in če v to privoli uprava monopolov. Odkupna cena tobaka je za Slovenijo in Prekmurje določena tako-le: za izredno kvaliteto po 7 dinarjev za kilogram s 100% draginjsko doklado, pridelek prve vrste kilogram 5 di-narjev, druge vrste kilogram 3 dinarje, tretje vrste kilogram 2 dinarja in pridelek četrte vrste kilogram 1.50 dinarja — za vse vrste pa še 100% draginjska doklada.

— **Pozabljen** je bil v nedeljo zvečer v vlaku, ki pride iz Bohinja v zadnjem vozu ali pa mogoče v restavraciji II. razreda, nahrbtnik z vsebino: fotografski aparat in stojalo. Ker je isti drag spomin, se naproša najditelja, da ga proti nagradi 300 K odda v trdki »Svetla«, Jos. Pogačar, Ljubljana, Mestni trg, ali pa sporoči pismeno, kje je isti za dobiti.

— **Rokovnjaštvo.** Trgovec s konji Fr. Rugelj je kupil v Karlovcu konja za 7200 kron. Ruglju je obljubil, da mu bo prignal konja v Ljubljano, neki Janez Skulj, doma iz Sežane, kateremu je plačal Rugelj 360 K. Ker Skulja le ni bilo v Ljubljano, je Rugelj zadevo naznanil oblastem, katere so Sku-lja v Novem mestu aretirale. Rugelj je do-bil svojega konja nazaj.

Ljubljanske novice.

Ij **Predavanje S. K. S. Z.** Opozarjamo na predavanje S. K. S. Z., ki se vrši danes, v torek, točno ob pol osmih zvečer na ga-leriji Ljudskega doma. Predava profesor I. Dolenc o razvoju jugoslovan-ske misli pri Kreku. Vstop vsako-mur prost.

Ij **Družabni klub** priredi v soboto dne 15. t. m. družabni večer s plesom v veliki dvorani hotela Union. Vabila se razposlje-jo v prihodnjih dneh. Kdor je posetil lan-sko prireditve družabnega kluba, tudi le-tos gotovo ne bo izostal.

Ij **Himen.** V nedeljo, 2. jan. se je poro-čil g. prof. Ljubo Zupan s Stanko Šerja-kovo, hčerko g. Jerneja Šerjaka, načelnika kluba občinskih svetnikov S. L. S.

Ij **Slomškova zveza.** Odborova seja v četrtek popoldne ob 5. uri v tajništvu. (k)

Ij **Slov. planinsko društvo** prosi svoje člane, da blagovolijo prevzeti izkazni e za leto 1921., ki so že pripravljene v planinski sobi, Kralja Petra trg št. 2.

Ij **Stolna Vincencijeva konferenca sv. Nikolaja** ima sejo danes, v torek ob pol 7. zvečer v pisarni društva »Dobrodelnost«, Poljanski nasip št. 10.

Ij **Važen sestanek vseh tobačnih tra-likantov** se vrši v torek dne 4. januarja 1921 ob 7. uri pri »Zlati ribi«, Stritarjeva ulica št. 7. — Fr. Jeločnik.

Ij **Nesreča.** Vpokojeno tobačno delav-ko Magdaleno Drazil, stanujočo na Cesti

na Loko št. 25 je potisnil njen sin Adolf proti štedilniku, pri tem se je pa Drazilovi zadržal tam ležeči nož v vrat in jo težko ranil.

Ij **Preprečena goljufija.** Tvrdka Kunc v Ljubljani je imela pri špediterju Ranzinger-ju dva šivalna stroja, vredna 40.000 kron. Nekega dne je pa prišel k Ranzingerju neki možki, rekoč, da je prišel po Kuncovem naročilu po stroja. Previdna uradnica pa ni izročila strojev in se je ugotovilo, da je po-izkušal neki neznan zvit ptiček si na go-ljufiv način prilastiti stroja.

Ij **Tatvina na ulici.** Dne 31. decembra dopoldne je bila F. M. medtem, ko je ne-sla v neko hišo v Florjanski ulici vrečo krompirja, iz njenega voza vkrađena us-njata ročna torbica s kovanim drobižem v znesku 37 K 92 v. Službujočemu pol. straž-niku se je v kratkem posrečilo izslediti tatu v osebi brezposelnega čevljarskega pomočnika Ferdinanda Jeraja. Jeraja s zapri, M. F. pa je dobila torbico in denar nazaj.

Ij **Našla se je novega leta dan na Šmarni gori ura.** — Dobi se pri K. Jarcu, Hradeckega vas št. 35.

Najnovejša poročila.

PRVA SEJA MINISTRKEGA SVETA.

LDU Belgrad, 3. jan. (ZNU) Danes do-poldne je bila prva seja novega ministrske-ga sveta. Vlada je med drugim razpravljala o korakih, ki so potrebni v Južni Srbiji, da se obvaruje prebivalstvo arnavtskih na-padov.

MUSLIMANI IN VLADA.

LDU Belgrad, 3. jan. (ZNU) Parla-mentarni krogi pričakujejo prihoda vodi-teljev jugoslovenske muslimanske organi-zacije. Zdi se, da bodo muslimani vstopili v Pašićevo vlado.

CENTRALISTIČNA KOMISIJA.

LDU Belgrad, 3. jan. (ZNU) Komisija, ki izdeluje načrt za razdelitev države v upravne enote, je dosedaj izdelala načrt, po katerem naj bi se razdelila država v največ 28, a najmanj 26 upravnih enot. Kom-isija je dosedaj izdelala načrt za nastopne enote: Belgrad, Požarevac, Veliki Bečke-rek, Novi Sad, Šabac, Zaječar, Niš, Skop-lje, Štip, Bitolj, Podgorica, Kragujevac, Ča-čak, Sarajevo, Brčko, Banjaluka, Zagreb, Ljubljana in Sušak.

RAZKROJ KOMUNISTOV.

LDU Belgrad, 3. jan. (ZNU) Trije po-slanci-komunisti so izstopili iz komunisti-čne stranke in se priključili Lapčevićevi skupini, eden pa je vstopil v zemljeradni-čko stranko. Tri občinske uprave, ki so bile doslej komunistične, so javile svoj iz-stop iz stranke ter se odrekle odgovorno-sti pri vodstvu občinskih uprav. Tudi iz Skoplja in Užic javljajo, da so tamošnji ob-činski odborniki izstopili iz komunistične stranke. Belgrajski občinski uradniki so na svojem zborovanju sklenili resolucijo, v kateri zahtevajo, naj se vsi komunistični občinski uradniki odpuste iz službe. V No-vem Sadu so oblasti brez incidentov za-sedle »Radnički doma«.

LDU Sarajevo, 3. jan. (ZNU) Po vsej deželi vlada mir in red. V Tuzli je pro-glašen preki sod. Prijeli in pozapri so vse vstaške komuniste, ki so se udeležili uboja dveh orožnikov.

UKINJENE IZREDNE ODREDBE.

Zagreb, 3. jan. (Izv.) Danes so ukinke-ne vse izredne policijske odredbe, ki so bile odredene povodom komunist. stavke.

ODHOD ARDITOV IZ REKE.

LDU Bakar, 3. jan. (ZNU) Včeraj so arditi demonstrativno zapustili Reko in se z vlakom odpeljali proti Trstu. Na Sušak se vračajo naši ljudje, ki so pobegnili.

VPAD ALBANCEV V PRISTINO.

Priština, 3. jan. (Izv.) V zadnjem času so albanske tolpe vpadle na naše ozemlje ter vdrele v mesto Prištino samo, kjer so napadle pošto. Albanci so ubili nekoliko orožnikov, nekaj orožnikov pa je bilo pri spopadu ranjenih. Iz mesta so odpeljali s seboj 2 bogata meščana, za katere zahte-vajo odškodnino.

STAVKA GRAŠKIH ŽELEZNICARJEV.

LDU Gradec, 31. dec. (Dun.KU) Nocoj je bilo mnogoštevilno obiskano zborovanje južnih železnicarjev, na katerem so skle-nili, da prično jutri ob dveh popoldni splošno stavko v vsem območju graškega nadzorništva južne železnice. Zahteve, ki so jih nameščenci južne železnice predlo-žili, se tičejo zvišanja plače za 40%, in zvišanja draginjske doklade za 100%. Po-leg tega zahtevajo nameščenci še letno doklado 6000 kron ter, da se jim takoj iz-plača 1000 K in da se določi najmanjša vsota plače na 5000 K mesečno.

MASARYK NEZRELI STRANKI.

LDU Praga, 3. jan. (ČTU) Pri novelet-nem sprejemu je imel predsednik Masaryk govor, v katerem se je med drugim pečal tudi z zadnjim komunističnim pučem. Predsednik Masaryk smatra, da se je ko-munistična stranka pokazala administra-tivno in politično za nezrelo. Poudarjal je,

da se ruske metode v češkoslovaški republiki ne dajo izvesti. Parlamentarni princip se mora zavarovati pred nezakonitimi napadi. Tak socializem je anahronizem. Glede nacionalnih vprašanj je rekel predsednik, da pariški mir ni rešil vseh narodnostnih problemov, vendar pa se more opaziti precejšnje zboljšanje razmer proti predvojnemu stanju. »Jaz«, je končal predsednik Masaryk, »ne stavim države nad narode. Država je demokratično sredstvo v prid narodom in prebivalstvu.«

AMERIŠKI PREDLOGI ZA NOVO ZVEZO NARODOV.

LDU Pariz, 3. jan. (DunK) »Petit Parisien« poroča: Načela ameriškega predloga glede ustanovitve nove zveze narodov so nastopna: Vsi kontinenti naj bodo popolnoma neodvisni v vseh primerih, ki se tičejo samo posameznega kontinenta. Samo pri vprašanjih, ki se tičejo vseh držav sveta, naj sodelujejo vsi kontinenti. Samo o spornih splošnih narave ter onih, ki ogrožajo svetovni mir, naj odloča mednarodno sodišče, ki bo slično onemu v Haagu in pri katerem bodo zastopane vse države. Vprašanja, ki se tičejo samo enega kontinenta, ali posameznega ozemlja, naj rešuje korporacije, v katerih so zastopane države dotičnega kontinenta ali ozemlja. Države drugega kontinenta morejo pri tem posredovati. Te korporacije morejo skleniti gotova jamstva za izvršitev storjenega sklepa. Ta jamstva morejo imeti moralni, politični ali gospodarski značaj. Šele v zadnji vrsti se uporabi orožje. Samo v primeru spora, ali spada sporno vprašanje v kompetenco kontinentalne korporacije, se bo bavilo svetovno razsodišče s tem vprašanjem.

RAZOROŽITEV NEMČIJE.

LDU Pariz, 3. jan. (Brezlično.) Poročilo maršala Focha, ki se tiče razorožitve Nemčije, navaja, da so Nemci po premirju oddali: 41.000 topov, 30.000 še ne dodelanih topovih cevi, 163.000 strojnic, 2-8 milijonov ročnih granat, 25.000 motorjev za letala, 16.000 letal in vse podmornike ter skoro vse vojno brodogradnjo.

LDU Pariz, 3. jan. (DKU) Poslaniška konferenca je na nemško prošnjo glede oborožitve nekaterih trdnjav s topovi dovolila mestu Pillau 32 topov, Swinemünde 36, Königsberg 20, Küstrin, Glogau, Ulm in Ingolstadt pa morajo oddati svoje orožje.

POGODBA MED RUSIJO IN UKRAJINO.

LDU Moskva, 3. januarja. (Brezlično.) Dne 23. decembra se je podpisala pogodba med Rusijo in Ukrajino. Obe državi pripoznata medsebojno državno neodvisnost ter skleneta vojaško in gospodarsko zvezo.

NEMIRI V ŠPANIJI.

LDU Madrid, 2. januarja. (Wolff.) Iz Cartagene, Seville in Cadisa javljajo napade z bombami. Človeških žrtev ni.

Borza.

LDU Zagreb, 3. jan. (ZNU) Devize. Berlin 215—218, Bukarešta 0—190, Italija 524—530, London 532—538, Newyork 150, Pariz 920—930, Praga 177—180, Švica 2350—2475, Dunaj 24—24.15. — Valute. Ameriški dolarji 149.50—151, avstrijske krone 25—26, carski rublji 60—80, češko-slovaške krone 165—0, francoski franki 880—890, italijanske lire 510—520, rumunski lei 196—198, nemške marke 203 do 205, napoleonidori 493.50—495.

LDU Dunaj, 3. jan. (ČTU) Devize: Zagreb 410.75—414.75, Berlin 913—919, Budimpešta 108.25—110.25, Bukarešta 0 do 820, London 2352.50—2372.50, Milan-Trst 2270—2290, Pariz 3905—3945, Praga 741 do 747, Sofija 707.50—717.50, Varšava-Krakov 93—95, Curih 10.100—10.150, New-York 668.50—672.50, Amsterdam 209 do 210. Valute: Novi jugoslovanski dinarji 1635—1655, francoski franki 3880—3920, švicarski franki 10.075—10.125, češko-slovaške krone 740—746, madžarske krone 115—117, rumunski lei 815—825, bolgarski lei 720—730, italijanske lire 2260 do 2280, nemške marke 912.50—918.50, poljske marke 97.50—99.50, angleški funti 23.40—23.60, carski rublji 331—337, dolarji 662.50—666.50.

LDU Praga, 3. jan. (ČTU) Devize. Amsterdam 2808.50, Belgrad 228, Berlin 121.25, Bukarešta 108.25, Sofija 96, Curih 1363.50, Milan 310, Pariz 528.50, London 315, Newyork 89.50, Dunaj 13.05, Zagreb 56, Varšava 12.50, Budimpešta 14.50. Valute: Novi jugoslovanski dinarji 219, nemške marke 121.25, rumunski lei 101.25, bolgarski lei 91.75, švicarski franki 1358.50, italijanske lire 307, francoski franki 525.50, angleški funti 313, ameriški dolarji 88.50, avstrijske žigosane krone 13.05, poljske marke 11.50.

LDU Curih, 3. jan. (ČTU) Devize. Berlin 8.97 in pol, Holandska 206.25, Newyork 658, London 23.20, Pariz 38.60, Milan 22.75, Bruselj 40.80, Kodanj 101, Stockholm 131, Kristianija 101.25, Madrid 87.50, Buenos Aires 225, Praga 7.30, Varšava 1.05, Zagreb 4.10, Budimpešta 1.17 in pol, Bukarešta 8.10, Dunaj 1.50, avstrijske žigosane krone 1.05.

Prosveta.

pr »Slovenski učitelj«, glasilo jugoslovanskega krščanskega učiteljstva, urednik F. Fabinc: št. 11 in 12 objavlja sledečo vsebino: † Anton Kržič. Protestiramo in ne priznamo! Dvajsetletnica Slomskove zveze. Ljud. šol. čitanka. Rud. Pečjak. Delo Slomskove zveze v 20 letih. Organizacija kmetijsko-nadaljevalnih tečajev. Kultura in književnost. Zapiski. Društvena in stanovska kronika. »Slovenski učitelj« izhaja sredi vsakega meseca. Naročnina za društvene člane 40 K, za nečlane 30 K.

Orlovski vestnik.

IV. tehnični tečaj O. Z. za krožkove načelnice se je vršil v času od 27. do 30. decembra 1920 v Ljubljani za kranjske krožke, za štajerske krožke v Mariboru. Zastopanih je bilo na prvem 23 krožkov s 30 udeleženkami, na drugem 15 krožkov z 32 udeleženkami. Tehnični tečaj je obsegal teoret. in praktični pouk. Teoretično se je obdelala tvarina o telesnem stroju in ženskem tel. sestavu. Praktično so se vadile vaje za članice in za gojenke ter vaje s kosami in grabljami. Udeleženkam se je tudi nudil kratek pouk o poslovanju orliških krožkov, nadalje o gospodinjstvu in o petju. Tečaj je bil gotovo v veliko korist krožkov.

Cerkveni vestnik.

c II. Marijina kongregacija (gospodičen) ima v sredo, 5. jan. svoj mesečni shod ob četrti na 7. uro zvečer v svojih navadnih prostorih pri čč. gg. uršulinkah v Ljubljani.

Zeli se polnoštevilne udeležbe! — Predstojništvo.

c Ljubka prireditelj. Marijanska kongregacija za gospodične pri oo. frančiškanih v Ljubljani (voditelj: p. Regalat) je priredila za svoje članice in ožji krog povabljenih mično božičnico (2. jan. 1921). V lepem sporedu je zlasti ugajala melodrama »Svetonočna epizoda« (besedilo: Fr. Krizostom). Gdč. Čuk Frančiška je z globokim umevanjem podala zašlo, obupano in rešeno Stanislavo. Angel Custos (gdč. Brandstetter Vikt.) je z nežnim nastopom v svoji vlogi prav lepo uspeš; globoko občuteno petje obeh angelov: Astrum (gdč. Sterniša Ana) in Virtus (gdč. Ahčin Hilda) je izredno ugajalo. Živahno odobravanje je izzvala mala Ada Sterniševa s svojim ljubkim nastopom v deklamaciji: Moja ovčica (Fr. Krizostom). Rajanje z venci pod spretnim vodstvom gdč. Brandstetter V., so morale deklice kongregacije ponoviti. Mikavni spored so dopolnjevale dve izborni izvajalni klavirski točki (sestri Brandstetter), duet (Zalarjeva Zalka in Fani Grinthal) ter prisrčna deklamacija Ungerjeve Hilde »Prve jaslice«. Cela, lepo uspela prireditev, ki jo je s spretno in veščo roko vodila gdč. voditeljica Raunacher, jasno priča o globoko-religioznem življenju in živahnem delovanju kongregacije. — Fr. R.

c V katoliško Cerkev je prestopil prof. Curtius, znani učenjak na polju romanske filologije in profesor te vede na vseučilišču v Marburgu na Nemškem. Profesor Curtius, sin nekdanjega konzistorialnega predsednika v Strassburgu, je spisal več znanstvenih del, ki so dosegla svetovni sloves.

c Verstveni pečat. Zvezni predsednik Motta je ob sklepu prvega zasedanja zastopnikov zveze narodov v Genfu izustil tudi naslednje besede: »Približal se je predpraznik božičnega dne, onega praznika, ki kaže duha krščanstva v najizrazitejši veličini in z največjo nežnostjo. Ob tej priliki združujemo vsi svoje glasove in kličemo odločno vsemu sedetu ter rotimo, naj ne ostane več v sosednji malobrižnosti, marveč naj podpira naše težnje, naj nam pomaga, da se uresniči božja in tudi človeška obljuba: Et sit in terra pax hominibus bonae voluntatis!« — Vsa švica, zlasti pa švicarski katoličani so ponosni na odlično, zares svetovno vlogo, ki jo je zvezni predsednik v svetovnem parlamentu tako izbornorešil in je prizadevanju zveze narodov vtisnil tudi verstveni pečat.

c V konzistoriju, dne 16. dec. je papež Benedikt XV. prekoniziral 9 nadškofov, 15 škofov, 6 naslovnih škofov ter objavil nameščenje čez 50 nadškofov in škofov. Kardinal Merry del Val je bil imenovan za komornika svetega kolegija.

c Kralj Kristijan pri papežu. Dne 15. dec. je sprejel papež v slovesni avdienci danskega kralja Kristijana in njegovo soprogo. Kristijan je peti državni poglavar, ki je obiskal Vatikan, odkar je na prestolu papež Benedikt XV. — Dne 21. julija 1916 je bil sprejet knez iz Monaca; 4. januarja 1919 predsednik Wilson; 25. aprila 1919 emir Faical, takrat še kralj sirske; 20. maja 1919 predsednik Brazilije, Pessoa; dne 27. maja 1919 angleški prestolonaslednik.

Gospodarstvo.

g Uvozni predpisi v Češko-slovaški republikli. Češko-slovaški urad za zunanjo trgovino opozarja interese, da mora

biti vsako blago, ki prihaja iz inozemstva v češko-slovaško republiko, pri prestopu čez mejo opremljeno z uvoznim dovoljenjem ali listom za specialno odpremo. Teh dovoljenj ni treba pošiljati odpremniku v inozemstvu, ker se čisto izgubijo, temveč se jim naj pošlje samo overovljen odpremni list. Interesentje se naprošajo, da priključijo odpremne liste, kadar vlagajo prošnje, zlasti ako se uvažajo v partijah. Številu odpremnih listov mora odgovarjati število svežnje (zabojev) blaga, ki se odpošilja. Urad za zunanjo trgovino izda interesentom istočasno i uvožno dovoljenje i overovljene odpremne liste, ki se lahko pošljejo v inozemstvo.

Sodišče in policija.

s Obsojeni tatovi. Beti Zakšek iz Rajhenburga je bila obsojena na 6 tednov ječe, ker je ukradla svoji delodajalki Albertini Ledenikovi perila in posteljne odeje v vrednosti 3030 kron. — Lovrenc Lavrič iz Ljubljane je vzel Karlu Jančarju kolo vredno 2000 kron. Lavrič, ki je rekel, da je vzel kolo v pijanosti, je bil obsojen na tri mesece težke ječe. — Ivan Grašič iz Predoselj je bil obsojen na 4 tedne ječe, ker si je pridržal na njivi v Spodnji Šiški najdeno steklenico živega srebra, katero je prodal drogeristu Čvančari za 1800 K. Ker se je zadeva zdela Čvančari sumljiva, je izročil živo srebro policiji, katera je Grašiča ovadila sodišču.

s Tatvina. Leta 1901. v Belgradu rojena Olga Kalčič je delomrčna ženska, lahkoživka, ki je bila kot bolniška strežnica že 5. junija 1918 radi tatvine obsojena na 6 mesece težke ječe. Kljub temu se ni poboljšala in se je pustila od moških preživljati. Lani poleti je stanovala pri gospej Elizabeti Schemerl, kateri je, ko je bivala ga. Schemerlova na Bledu, ukradla raznih reči v vrednosti 2447 kron. Deželno sodišče jo je obsodilo na 10 mesecev težke ječe.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
30./12. 21 h	738.7	5.0	0.9	obl. —	—
1./1. 7 h	740.5	2.0	0.8	jasno j. v	—
1./1. 14 h	740.2	4.0	0.8	jasno v.	—
1./1. 21 h	740.3	1.8	1.3	jasno j.	—
2./1. 7 h	740.9	—0.5	—	megla s.	—
2./1. 14 h	740.8	2.5	0.7	jasno s. z.	—
2./1. 23 h	738.9	3.2	0.8	jasno —	—
3./1. 7 h	737.7	2.5	0.7	obl. s.	0.4
3./1. 14 h	737.2	3.8	0.7	dež s. v.	—

Proda se: srebrno namizno orodje, servis za čaj in preproga (Maffersdorf). Reseljeva cesta št. 12, pritličje, desno.

Ofertalna licitacija.

Dravski artil. polk v Regenta Aleksandra vojašnici bude oddaja goj za leto 1921. od povprečno 9580 konj mesečnega staleža.

Oferti naj se vpošljejo do 18. januarja do 9 ure zgoraj imenovanemu polku. Pogoji so razvidni na magistratni deski v Ljubljani.

Cevlji

na debelo in drobno, vse vrste moški, ženski, otroški, kakor tudi najfinjši vseh vrst po najnižjih dnevnih cenah se dolo pri znani tvrdki Aleksander Oblat, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28. Pošilja se po povzetju po vsem kraljestvu

Napredaj nov umetni valjični mlin

z Bistriško vodno močjo in gospodarskim poslopljem ter zraven spadoče zemljišče. Mlin se proda prostovoljno radi smrti gospodarja. — Polize se pri lastnici Mariji Rihtar, študa, p. Domžale ali v Ljubljani Frane Ravnikar, Linhartova ulica 25.

Moderne oprave za kopalnice kloseti iz fayance, umivalniki, kopalne peči, emailir. kopalne radi.

Točna dobava z izvoznim dovoljenjem. Velika zaloga Leop. Blau & Co. dr. z o. z. Wien II. Aspernbrückeng. 5. Izvoz na vse strani: Interurb. tel. 43351.

2 učenca krepka iz dobre krščanske hiše bi se šla rada učiti kolarstva, sedlarstva ali kaj primerne, kjer bi imela tudi hrano in stanovanje. Naslov pove upravo lista pod št. 5098.

Zamenjam družinsko stanovanje pol ure iz Ljubljane za enako stanovanje v Ljubljani. Za to dam 5000 K nagrade in stanovanje brezplačno za daljšo dobo. Eventuelno prodam pri taki zamenjavi tudi hišo z vrtom. Ponudbe pod »Ljubljana 29« na upravo »Slovenca«.

Gospodična, obiskovalka gospodinske sole iz boljše družine, išče sobo z hrano. Plača postranska stvar. — Prijazne ponudbe pod šifro: »Gospodična 28« na upravo »Slovenca«.

Skladiščnika sprejme tovarna železa. Zvezničarji, ki so bili že v tem svojstvu nameščeni imajo prednost. Ponudbe na: »Bistra«, kovinska industrija, Domžale.

Razpis.

Vodstvo za zgradbo mostu čez Muro v Veržeju ima oddati dobavo okoli

60.000 kg portlandcimenta

Kolkovane ponudbe naj se vložijo do 15. januarja pri gori navedenem vodstvu, pošta Križevci pri Ljutomeru.

TVORNIČA KEKSOV, PREPECENCEV, OBLATOV IN VEFELJNOV
V. BIZJAK IN DRUG priporoča svoje
ROGAŠKA SLATINA fine izdelke.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbajc A., Linhartova ulica 4.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj. javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE
Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.
KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MANUFAKTURNE TRGOVINE
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.
MODNE TRGOVINE
Kunovar Ivan, Stari trg 10.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.
TRGOVINE S PAPIRJEM
»Uranus«, Mestni trg 11.
SLIKE ZA LEGITIMACIJE.
Hibšer Hugon, fotograf, Valvazorjev trg 7, naspr. Križ. cerkve.

SOBNO SLIKARSTVO
Zuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
SPEDIČIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)
TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNEN.
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.
TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavac & Turk pri »zlati lopati«, Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)
ZALOGA POHIŠTVA
F. Fajdiča sin, Sv. Petra cesta 17.